

Иитэр үлэ соруктарын кэлимник быһаарыахха

Партия оройуонаабы комитетта 1977 сыл олунньу ыйга «Идеологический» үлэҥэ кэлимник сыһыаннаах туһунан ССКП XXV съезин көрдүбүлэрин олоххо киллэрингэ партиянай тэрилтэлэр соруктараа дини боскуруоһу анаан-минээн дьүүллэһин.

Плэнуҥа быһытынан аны бары партиянай тэрилтэлэр бэйэлэрин коллективтарын ой-санаа өттүнөн итингэ килл-үс сыллаах кэскил-лээх быһаарыахха буолуохтаахтар. Ити быһаарыахха тугастаагы сылларга коллектив үлэһиттэра хаанын сүрүн хаймехалаах иитэр үлэҥэ хабыллыахтаахтара сүрүн өггө көстүөхтээх.

Спэр-майгы, үлэҥэ уонна политическай олоххо итинни боскуруустара бука бары биэр тэҥэ туттулуохтаахтар. Ойууһа үлэһиттэр уонна нэһилиэн-чэ араас арааҥыи социальнай, профессиональнай уонна саастарын үрэдиллэра учуоттаныахтаахтар. Итинни буолларына иитэр үлэ ханнык эмэ боскурууһунан ойуу-чу тутан наар дьарыктана сатаа-һын, ол оһугар атыһыи кетүү-тэ хаһтарһы, нэһилиэнчэ сорох арааҥыи ханнык да иитэр үлэ-кэм ханпат буолуу таһаарыллыа суоһтаах. Ити быһаарыахха сити-һиниһээхтик олоххо киллэрингэ,

идейнай иитэр үлэ бүтүннүүтүн көдүүһүн салгыи үрлэтингэ үлэ-бары фермаларын уонна средство-ларын табыстаахтык туһаныыга боскуруулоохтук сыһыаннаһаахха наада. Ити дыһалара советскай, профсоюзнай, комсомольскай тэ-рилтэлэр, хаһаайыстыбаннай ор-ганнар, нэрүүт хаһаайыстыбатын специалистерын, оскуоһалар, кул-турнай-сырдатар тэрилтэлэр, маас-сабай информация уонна пропа-ганда средстволарын бары куу-стаа дьүүрлэһэн түмэ тардыа-лаахтаах. Иитэр үлэҥэ кэлимник сыһыаннаһы дэ ити буолар.

Быһыл, ордук Улуу Октябрь-скай социалистическай революция 60 сыла туолуутунан, олохтоох Советтарга быһбардар бараллары-нан уонна сана Конституция бы-райыагыи дьүүллэһиннэн сибээс-тээн, үлэ балаҥа быһаарыахтык тэриһинэ. Аһардаа олохтоох Со-веттар быһбардарын хампааньа-тын бириэмэтигэр 25 агиттун-нараа 341 агитатордар, 201 по-литинформатордар, 100-тэн таһа-а лектордар үлэһиттэр. Кинилэри-кэм 93 дыһааһаттар, 332 лек-циялар, 400-тэн таһаа политин-формациялар, 900-тэн таһаа лек-циялар ыһыттыланнар, быһбар-лар нэһилиэнчэ барыта хабыл-лыһа. Итилер түмүктэригэр на-роднай депутаттары быһбардаа-һааһа нэһилиэнчэ барыта кы-һааһа уонна бэйэлэрин куоһаста-һаа. 99,85 бырыһыан биэрдиһэр. Ити иһигэр 13 быһбардыыр үлэһиттэр 100 бырыһыан куо-һаах кандидаттар иһин биэрһини-иһиттэлэр.

Ойуу быһаарыахха үлэ сана Со-ветскай Конституция бырайыагыи дьүүллэһингэ ыһытылына. Ити-лэргэ таһыланчаван үлэһиттэр сыһыһыаһа уонна бэйэлэрин са-һааһааһа аһитилэр. Конституция бырайыагыи агитаторларынан би-дэһиниһэһинэ, кыһаас бодьох-тоох куруһуоктарга үөрэтин тэри-һинэ. Иһинэ пропагандастар, политинформатордар, агитатордар сааһаа активнай кыһыһыи ыһ-аһаа.

Идеологическай үлэҥэ кэлимник сыһыаннаах туһунан ССКП XXV съезин көрдүбүлэрин олоххо киллэрингэ партиянай тэрилтэлэр соруктараа дини боскуруоһу анаан-минээн дьүүллэһин.

САНА ОЛОХ

Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһук!

Х а н ы а т
1931 сыл алтынны
ыйтан таһсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 128 (5018)

1977 сыл. Алтынны 27 күнэ
чэппизэр

Сыаната
2 харчы

**СОВЕТСКОЙ СОЮЗ ҮЛЭҢИТТЭРЭ! ЮБИЛЕЙДААХ
1977 СЫЛ БЫЛААНЫН СИТИҢИЛЭЭХТИК ТОЛОРОР
ИҢИИ ОХСУҢ! ҮЛЭ ОҢОРОМУТУОТУН, ПРОИЗВОД-
СТВО КӨДҮҮҮҢ УОННА ҮЛЭ ХААЧЫСТЫБАТЫН ҮР-
ДЭТИНИИ ДЬАНЫАРДААХТЫК СИТИҢИ!**

ССКП КК ЫҢЫРЫЛАРЫТТАН.

«Сельхозтехника» оройуоннаабы холбоһукун киһи өрөмүөннүүр мастерскойугар тоһары Павел Павлович Макаров үлэһэбигэ быһыл лоп курдук 30 сылын туоһала. Оһыттаах үлэһит соруда-һын кэһдэи аһары толортоок, Улуу Октябрь 60 сыла туоһар юбилейин көрө бэлэһтэрдээх көр-сөр.

Тылларын толордулар

«Сельхозтехника» холбоһу-гун өрөмүөннүүр мастерскойун коллектива Улуу Октябрь 60 сылын көрө ыһыһыт эбэһтэ-лиһтиһэтин үлэ сүрүн көрүи-нэригэр чэһтээхтик толордо.

Механизатордар сыл уон-ийыгар 83 ДТ тракторы, 30 автомашинаны капиталнай-дык өрөмүөннэһи ыһыһыт эбэһтэ-лиһтиһэтин аһардылар.

Л. ПИНИГИН.

СНИМКА: П. П. Макаров
үлэтин кэмизэр.

Элбэх эмис эти туттардылар

Юбилейдаах сыл сайынныгар Карл Маркс аатынан совхоз Вах-сытаабы отделениеи бостуун-тара ыччат сүөһүнү төлөһүтүүгэ ыһыһыт ыһыһыларын ойоон Субуруускай аатынан совхоз Сы-лаһаабы отделениеи субан сүөһүнү көрөһтүлэрэ Алексей Денисович Трофимов уонна И-нокентий Константинович Мака-ров Улуу Октябрь хайдаллаах юбилейин үлэҥэ үтүө бэлэһтэ-рдээх көрүстүлэр.

Кинилэр отделение Улахан оттон сылаһааһа 343 килограм-Күөллэри биригээдэтигэр быһыл иҥа тэһиһтэ. Ити отделение үр-сайын 290 субаны төлөһүтүгэ дүһүн биэр бастыһ көрдөрүү.

Г. СИВЦЕВ.

П. Оконешников фотота.

Ийэ дойду устун

УСТЬ-ИЛИМСКЭЙ (Иркут-скай уобалас). Усть-Илим-скай ГЭС тһһх—уон бөһи-с агрегата промышленнай то-уу биэрдэ. Ити гидротурбиһа үлэҥэ киһиһитинэн станция-кыһаһата бырайыактамык-ла—3 мөд. 600 тһһ. киһоһа-ла тһһидэ. Гидро-туһааһа-лар иһинэи Улуу Октябрь юбилейин чэһиһгэр ыһы-һыт эбэһтэ-лиһтиһэтин бодьодун иһинэи толорду-лар.

ЕРЕВАН, Армения столи-цатыгар оһордуһаһубут сад Улуу Октябрь 60 сылын аа-һын мөһа. Сад күөх күөк-тэһх аһаһаһа, искусств-най ууһар уонна фонтаннар. Һаһаас эстрада 20 гектары аһардыһылар. Паркаа ки-рэр аһыһа Октябрьскай ре-волюция геройдарын чэһи-гэр обелиск турар.

КАЛИНИНГРАД. Муора-тааһа эргэиһн пордун коллек-тивна сыл саһалаһаһыттаа судно турар 900-чэһа чаһаһы аһыһаһаһа уонна пятилетка иһини сылаһааһа сорудаһын бодьодун иһинэи толордо. Улуу Октябрь 60 сыла туо-луутун чэһиһгэр ыһыһылаһ-ыт социалистическай эбэ-һтэ-лиһтиһэ ситиһиһээхтиһи олоххо киһиһдэ. Бу—порто-лиһтар тһһиһр суол үлэһи-тэриһи уонна суднолар эки-һаһтарын кыһтары комплек-скай куоталаһыһыларын көрө-түмүтэ.

ССТА.

ССКП райкомугар

Улуу Октябрьскай социалистическай революция 60 сыла туо-луутун бэһиһтээн ССКП райкомун уонна оройуоннаабы Совет об-щественность представителлэрин кыһтары холбоһуктаах үөрүүлээх мунһаһтарын Чурапчы сэһиһиһээтигэр, оройуоннаабы Культура дьэһтигэр, 1977 сыл сэтһиниһи 3 нүһүгэр саһсыһаа 10 чаһтаһ ыһтарга ССКП райкомун бюрота уураах ыһыһна.

БОЧУОТТААХ ААТЫНАН, ҮРДҮК НАБАРААДАНАН!

Сүөһү иһиһтиһи сайыннарыһ-га үтүөлэриһи иһини Эриһик Эри-стһи аатынан совхоз кылааһы-най зоотехниһа Харитонова Лю-бовь Николаевнаа Саха АССР Верховнай Советын Президиумун бу дьыһ алтынны 19 күһүһэ-и ыһаарыһан Саха АССР үтүө-лээх зоотехниһын бочуоттаах аата иһаарыһиһа.

Социалистическай куотала-һыһа үрлүк көрдөрүүлэриһи иһин Саха АССР Верховнай Со-ветын Президиумун Бочуотунай грамотатынан республика тһа-тын хаһаайыстыбатын үлэһи-тэриһи бөлөһө наһараадалаһа. Бһиһиһи оройуонмутуттан бу үр-дүк наһараадаһа Карл Маркс аатынан совхоз сүөһү көрөһтү-тэ Дьячовскай Гавриһл Гаври-лович иһлар чэһтэһиһа.

(Бүтүүтүн 2 стр. көр).

УЛУУ ОКТЯБРЬ 60 СЫЛА ТУОЛУУТУН КӨРСӨ БЫРААТТЫЫ СОЮНУ ТҮМЭЭЧЧИ

Российской Советской Федеративной
Социалистической Республика

«ТЭН БЫРААПТААХ РЕСПУБЛИКАЛАР ТҮҮЛГЭЛЭРИГЭР РСФСР БАҢЫЛЫЫР-КӨҮЛҮҮР
МИСТЭНИ БЫЛАР—БЭИЭТИН НЭИЛИЗННЭТИНЭН ДАБАНЫ, ТЕРРИТОРИЯТЫНАН ДАБАНЫ,
БЭИЭТИН АЙЫЛБАТЫН БААЙЫНАН ДАБАНЫ, ЭКОНОМИЧЕСКАЯ УОННА НАУЧНАЙ-ТЕХНИ-
ЧЕСКЭИ ПОТЕНЦИАЛЫНАН ДАБАНЫ»

Л. И. БРЕЖНЕВ.

Семен ДАНИЛОВ,
Саха АССР народной поэта.

РОССИЯ

Үгүс да ырыаны
Кулгаахпар сипсийдин,
Россия түбүктээх олоҕо,
Ырыаны эдэр саас
Аргыһа диилэр дии:
Мин эдэр эбиһин оччоҕо.

Москва тыматынан
Дьаарбайа хаамарын —
Хатыһпар ырыбар кыттылар,
Далаһа маһынан
Үрөҥ туоруубун —
Сүүрүктөр рифма буолулар.

Оҕолор сырдаллар...
Кыргыттар күлсэллэр —
Барыта ырыада ыгылар.
Бэл кийи унуохтаах
Улахан кургуннар
Хоһону сипсийэр курдуктар.

Онно дьэ туталлар,
Маһа суол солуктар —
Барыта хоһоммун эрчимнэр.
Нууччалар дуорайар
Ылааны ырылар
Сахалар сатараан киирэллэр.

Онно уу атыһылар
Эйбэс кыһа оҕо
Энэркэй: «Эдэр!»
— диир тыла
Этэртэн эрнэһэ,
Санымтан сайаҕас
Поэма тыһыны иһиллэр.

Ырыаны эдэр саас
Аргыһа диилэр —
Оччоҕо мин эдэр эбиһин.
Россия! Эи мээтэ
Ырыаны сипсийэн,
Эдэрбин эрчимтэ эбиһин.

ТЭННЭЭХТЭРТЭН БАСТАКЫ

Кини-аймах историятыгар Рос-
сия аан бастаан национальнай
башуруоһу дьин кырдык-
таахтык уонна муударайдык бы-
һары тыһынаах холобурун
көрдөрдө. Россия аан дойдуга
аан бастакы советский социа-
листический республикаан
буолбутун сэргэ ССР Союзтарын
аан бастакы төрүтүнэн — Со-
ветский Федерациянан буолбута.

В. И. Ленин 1918 сыллаахха
иниэтэ: «Биһиэхэ дьин-чахчы
модун уонна барба баай Руһу
төрүтүргэ бары матырыйал ба-
рыта баар — айылҕа баайа да-
раны, кини күүһүн саппааһа
дараны уонна улуу революция
норуот айар кыһар биэрбит ка-
ра далаһына дараны». Влади-
мир Ильич ити өтө көрүүтэ туол-
ла. РСФСР бары нациялара
уонна народностара коммуни-
стический обществоһу тутууга
активнайдык кытталлар, Россий-
ский Федерацияны чөлгиттэллэр.
Ленинскэй национальнай по-
литика үтүөтүнэн урукку өттү-
гэр баттанан-үктэнэн олоҕубут
үгүс норуоттар РСФСР-гар киир-
сэн бэйэлэрэ государственнос-
танылар, экономический, куль-
турнай хаалымттан тавысты-
лар. Олох бары салааларыгар
өссө кини бырааптары советский
доһто ССРС саҥа Конституция-
та туттарда.

РСФСР дойду норуотун хааза-
лыстыбатыгар территориятын,
мөһүлүннэтин ахсаанынан, тө-
рүт уонна производственай
фонддарынан, промышленнай
бөдүккүсүбү сүүн көрүннэрин
өтөрүүтүнэн — неби уонна чоҕу

хостөөһүнүнэн, ыстаалы уһа-
рымытынэн, электроэнергияны
бигиритинэн, минеральнай үө-
дүрдүүлэринэн хааччыһыты-
нан, ыстаал турбалары уонна
атын бөдүккүсүбү оҥоруу-
тунаан бастакы миэстэни ылар.
Билигин Россия промышленно-
һа массынналар уонна механиз-
нар сүүсчэк көрүннэрин өтөрөн
таһаарар.

Республика үлэһиттэрэ СССР
XXV съезин уураахтарын «Олоххо
киллэрэн, Сибир уонна Дала-
най Восток, Хара буора суох
зона оҥорумтуолаах күүстэрин
түргэн татиминэн сайыннарал-
лар. Саҥа производственай тер-
риториальнай промышленнаа
комплекттар уонна энергетичес-
кэй базалар айыллаллар.

Российская Федерация атын
союзнай республикалары кыта-
ры бигэ экономический, культур-
най сибээһи тутуһар.

МОСКВА. Кремль уонна Спас-
ная башня көстүүлэрэ.

ССТА фотохрониката.

КАМАЗ ДОБОРДОҕУУ ТУТУУТА

Набережные Челны күн бүгүн 4 мөлүйүүн нэһилиэннэлээх
нуоратынан буолла. Юбилейдаах сылга Каматааҕы автозаводка
22 тыһыынча улахан уйуктаах массынналар оҥоруллуохтара.
Кинилэртэн хас үбүстөрэ — былааны таһынан. Камский автоза-
воду Советтар дойдугарын 40 бырааттыы омуутара туталлар.

Союз иһинэн үлэни үлэстэннэ Россия Федерация авто-
номнай республикалара боччумнаах оруолу ооньтууллар. Тата-
рия уонна Башкирия неби хостөөһүн уонна араарым бөдөн суо-
талаах оройуоннарынан буолулар. Комига сүткөн кыахтаах

Үлэһит Москва бачыымнары
көтөхтүтэ үгүс. Ону сырыы ах-
сын дойду бүтүнүүтэ хаба-
нылар. Онуэ пятилеткаҕа эмиэ
мөлүйүүн агарыттан ордук
москвичтар, 16 тыһыынча кэри-
тэ биригээдэлэр «Хаачыстыба
пятилеткатыгар — рабочий эк-
тэни!» диир девизтээх маас-
сабай хамсааһын кыттылаах-
тарынан буолулар. Ити түмү-

Москваҕа төрөөбүт бачыымнар

га — хаачыстыба государствен-
най Знагынан бэлэтэммит 4
тыһыынчаттан тахса оҥоһуктар.

Столица «Красный пролета-
рий» завода «Кодьуэс уонна
хаачыстыба» пятилеткатыгар —
бастык кылаастаах оборудова-

маһы бөлөһүннэр промышленность үөскээтэ. Саха АССР алмаас-
тарынан уонна кылааннаах түүлээһинэн аан дойдуга аатырар.
Карелия уонна Марийский АССР — целлюлоза-кумааһы бө-
дүккүсүбү оҥоруу бөдөн ээһинэрэ. Мордовия электроприбор-
дарынан аатырар. Оттон Удмуртия дойду массыннары оҥорор
«ройуоннарыттан биридэстэринэн буолла.

Халасия Черногорскыйдааҕы камвольнай-сукуһа хоһоһуугун,
Сорскый молибденовой комбинатын, тимири рудниктарын бө-
дүккүсүбү дойдуга биллэр ылааһыны ылааллар. СССР XXV
съезин уурааһынан бу автономнай уобалас территориятыгар
Салискый территориальнай-производственай комплекс тэриллэр.

иниет!» диир патристический
көбүлээһинэ дойду массынна
уонна станок оҥорор предприя-
тияларын итин өйбүлэлэрин ы-
ла. Оттон ЗИЛ сыхтарыгар
эмэ дойду үгүс предпритие-
ларыгар тэнийбит хамсааһын
сааламныта. Кини девиз: «Ри-
бочай көбүлээһиниэ — инженер-
кэй өйбүтү!».

Сыһпаралар уонна чахчылар

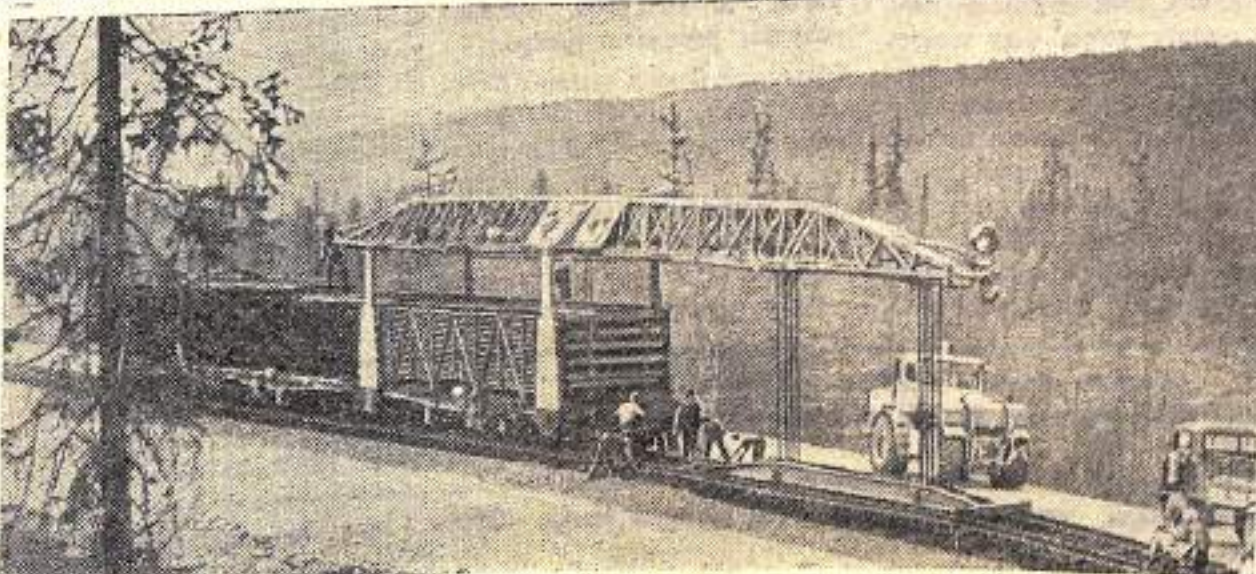
© РСФСР ионэ — 17,1 кө-
дратнай километр, нэһилиэннэ-
тэ — 136,1 мөлүйүүн киһи.

© Российский Федерацияда
Советский былаас 59 сылыи ус-
татыгар промышленнай бө-
дүккүсүбү оҥоруу 198 төгүл
үүккө. Билигин кэмгэ ый ага-
рын иһизэр бүтүн 1937 сылга
оҥоруллубут промышленнай бө-
дүккүсүбүтэ өссө элбэх
оҥорулар.

© РСФСР-га тыһыынча кэри-
тэ нуораттар бааллар. Кини-
лэртэн агардара 1936 сыллааҕы
Конституцияны ылыммы кө-
нүгүн баар буолбуттара.

© Россия тыматын хаһааһы-
тыбатын энергетическэй кыаба
1937 сылы катары тэҥнээтэхтэ
II төгүл улаатта.

© Республикаҕа дойуобуһа
харыстабыллар сылга 6 мил-
лиард солкуобайтан ордук үн-
уулар.

МОДУН НУУЧЧА ТЫЛА

Билиги 70-тан тахса тыһынан
баччоттанан тахсар элбэх нацио-
нальностоох советский литера-
турабыт аан дойду норуотта-
рын сөхтөрөрүнэн кини тутта-
бит. Билиги литературабыт сай-
лар төрүтүнэн, бары националь-
ностар суруйааччыларыгар гу-
наһан уонна маастарыстыба
үрдүк оскуолатынан нуучча
классикатын ымаһата биллибэт
үтүдү нэһилиэннэбүтэ буолла.
Бери норуоттар культуралара
чөлгиттэ сайдытыгар баарадай
оруду кини толорор. Духовнай
хордарыта атаһаһыттан биһи-
ги искусствоһу өссө баай-дуол,
өссө чарыһхай буолар. Бу хар-
дарыта сибээс улуу уонна мо-
дуу нуучча тылын — Ленин
уонна Пушкин тылалары —
мөһүтүнэн барар. Кини араас
национальностоох суруйааччы-
ларга Бүтүн Союз абааччыты-
гар тахсар суол арыйда.

ИРКУТСКАЯ УОБАЛАС. Бай-
гал-Амур магистралын арбааны
участтагар тинир суол рельсэлэ-
рин ууруу.

ССТА фотохрониката

НАРОДНАЙ ТЕАТР САГА СЕЗОНА

Е. И. КУРАШОВ АЛТЫНАН Чурапчы орто оскуолатыгар сэриг уонна үлэ ветераннарын кэрсүһүү биэртэ буолан ааста. Ытыгылаах маалдьаттар ортолоругар оройуон Ботуоттаах гражданина, советскай-партийнай үлэһит В. Н. Дян-

КӨЛҮӨНЭЛЭР КӨРСҮҮҮЛЭРЭ

новская, үлэ ветерана, советскай-хаһаайыстыбанын үлэһит Е. А. Макаров, сэриг уонна үлэ ветерана Н. М. Керемесов итинэн А. С. Бродников бааллар. Кинилэр араас кэмгэ бары бу оскуолага үөрэммиттэрэ. Биэртэ партийнай тэриэтэ секретара Д. П. Кладкина аста. Ити кэминтээн өлөрүлүмүттэри эбэрдалааттар.

Варвара Николаевна 40-ча сыллаах үлэтин умнуллубат түгэһириттэн кэбсэтэ, үлэттэн дьолломмутун этэн турар, эбэрлэргэ үлэни таптым улааталларынгар баарда.

Оттон Е. А. Макаров тус бэйэ-

тин олоһор физкультура уонна спорт үтүө сабыдыалларын туһунан этэр.

Педагогическай үлэ ветерана Николай Михайлович ССРС са-на Конституциялар суруллу-бут советскай дьон үөрөххэ бы-раантарын сүткэниэххэй суолта-тын тоһоҕолоон бэлэтээтэ.

Аба дойдуну көмүскүүр Улуу сэриг активнай кыттылааба, поэт Алексей Спиридонович Бродников фронтовой олоһуттан ахтыллары онордо. Кини ал-дьярхайдаах сэриг советскай норуоттар быраатты доһордо-һуулар баар буолан Улуу кыл-ымыга тийэр дьолломмутун туһунан эттэ.

Улуу Октябрь хайдалаах юбилейин иһинэ эрэ ытыл-лыбыт биэртэ пионердар кыан программалаах концердарынан түмүктэниэ.

С. ПОПОВ.
Спорт

ИННИКИ—ХАТЫЛЫЛАР

Алтынны 23—24 күннэригэр Субуруускай аатынан совхоз иһин отделеһеттэртэ Хатылыга сылын аайы ытыллар отделе-һилэр икки ардыларыгар спор-тивнай күрэхтэһи барда.

Барыта абыс көрүнгэ тыгаа-һыһаах, бэрт эрийсиплээх киир-си кэминтээн кыайымылаарынан Хатылы, иккисэ Соловьев, үһүс-кэ Болтоҕо хамаандалара табыс-тылар. Күрэхтэһини көтүл тус-тууга ССРС спордуу маастара Афанасий Габилев салайан ыы-та. Бу көрсүһүү биэр сүрүн сым-аһынан буолаары турар Амма оройуонун «Победа», Мэнэ-Хаҥа-лас Байкалов аатынан уонна Су-буруускай аатынан совхозтар икки ардыларыгар ытыллар күрэхтэһиҥэ хамаанда састаабын сүүмэрдэһи буолар.

Күрэхтэһиҥэ түөрт отделение кытыһа. Оройуон сайынҕы спартакиадатын кыайылаахтара кытаанахтар хамаанда туруор-батахтара кинни дыктиргэтэр.

Д. ДЯЧКОВСКАЯ.

Кини советскай-индийскэй сыманнаһылар кэм-дьыл бэрэ-биэркэтин ааспыттары бэлэтэ-бита.

Кремльгэ үрдүк индийскэй маалдьыт чингир тэриллибит эбиккэ ССКП РК Генеральной секретара, ССРС Верховнай Со-ветын Президиумун Предсете-лэ Л. И. Брежнев бэлэтэбэтин курдук, советскай-индийскэй до-бордоһуу—араас общественнай тутуллаах государстволар эйэ-лээхтик биһргэ олоруударыгар үчүтэй холобур, эйэ уонна Азия-а итинэн аан дойдуга бүтүн-нүүтүгэр туруктаах быһыы-майгы дьолуһнаах фактора.

М. Десан Советскай Союзка маалдьытаан сыдымыта икки улуу дойду—Советскай Союз уон-на Индия норуоттары икки ар-дыларыгар дириҥ, хардарыта ытыктаһымыта уонна хардарыта итэҕэйсигэ олоһулар доһордоһуу санын бөһөргөһүнүгэр көмөлө-һүөдэ.

М. ЯНОВЛЕВ,
ССТА ырытааччыта.

МОСКВА. Аан дойду бэрт ууһун дьон-сэргэтэ германскай фашизмы кыайыы 30 сыл туолуутун бэлэтэбэит кэриҥэр «Кыайыы күнэ» дьырыа ааҕ маҥнай дуораһаҥа Кинини сэриг кытаанах да-лары ааспыттар даҕаны дойду иккис сэригити өрүс история курдук санааттар даҕаны тутта ылаабыттар барытара. Оттон ол иһини сэриг буолуон иһинэ тийэх сылга, 1940 сылларга төрөөбүт композитор Давид Тухманов суруйбута.

«Маассабай ырыа—бу кыайыы кэриҥэ аудиторияга бэйэ-бэйэҥ ырыа. Ону тэҥэ иһин далааһыннаах уонна музыкальнай дорзооннор бары-средстволарын туһанарга ыы-бы биэрэр»,—дири Тухманов. Кини бэйэтин ырыалары камернай да, симфоническай да музыка элэменнэрин кы-сунуук киллэрэр. «Аан дойду хайдахтаах кэрэни» уонна «Мин өйдөбүлүм долгун даҕа-гар», диэн Тухманов кыһаҥа биллэр икки дискалары киллэриллибит ырыалар ит курдук айыллыбыттар. О дискалар элбэхтэ хос-хос та-һаарыллыбыттар.

Чехословакияда уонна ГДР-га ытыллыбыт биллиһи советскай ырыалар конкурсу-рын лауреаттарынан буолу-«Кыайыы күнэ» диэн ырыа курдук, Тухманов атын аайымыһылар бэйэлэригэр дүк гражданскай кууһуу-риниэн дьон-сэргэ тапта-ылаллар. Композитор ырыаларын иһин Москва-сомолун лауреатын аатын та-быта.

Редакторы солбуйааччы
С. Н. ЧИЧИГИНАРОВ.

Эрилик Эристини аты-тынан совхоз директэри-парткома, рабочиы хо-хознай тутуу ветерана
МОНАСТЫРЕВ
Кирил Степанович уһун, ырахан ырыа-һыт-өлбүтүн бөкүһүнүгэр ол-лоругар, сиэннэригэр, а-мактарыгар дириҥ куту-вантарын тиздэллэр.

Таптыыр аҕабыт, аҕа-убайбыт, аймаһыт, кэрэ-най тутуу ветерана
МОНАСТЫРЕВ
Кирил Степанович уһун, ырахан ырыа-һыт-өлбүтүн, дириҥтик куту-йан турар, доһотторугар баарыстарыгар биллэр-Олорго, сыман-бырааттара, аймаһыт.

Алтынны 26 күнүгэр П. М. Решетников аатынан Народнай театр бэйэтин ахсыс сезонун драматург Илья Находкин «Оло-бун—иннигэр» дьини 5 харты-налаах пьесатынан аста.

Пьеса сүрүн героһи—араас дууһаһаах эдэр продавец Све-тлана. Кини итаһаһынан туһа-һаа, ысмылаат сэбиплэссэйэ, «ытыктабыллаах кийи» Кирил Романович улахан суумалаах үбү үөрар уонна ол буруйун Светланага түһэрэр. Эдэркээн кыһа балыһага түбөһөн хаа-һыта барар. Пьеса конфликттар таптап улахан мистэһи ылар. Түһэрт кырдыктаах дьыла ерөгөйдүүр—Светлана дьоллоох олох суолугар үктэнэр.

Көрөөччүлэр бичирэбиллэрин ылыт бу пьесада сүрүн оруол-лары театрга күүстэрин саҥа холонооччулар—культура үлэ-һитэ Анна Павлова, типография ливотипиһа Алексей Слепцов уонна уруукуттан биллэр арти-стар Иван Илларионов, Елизаве-та Попова, Прокопий Дорофеев, Мария Никитина уо. д. а. сити-һиллээхтик оонньоотулар.

Декорациялары художник В. Н. Дянчовскай олох тупса-райдык оноргообут. А. А. Фил-липов уотунан уонна музы-

канан кинэтиһилэр оонньоуу ордуу сэргэхситтэ.

Пьесаны режиссер Н. М. Забо-лоцкий туруорда.

С. СТЕПАНОВ.

Снимокка: Сүрүн оруоллары толорооччулар: Светлана—Анна Павлова, Алеша—Алексей Слеп-цов.

П. Оконешинов фотота.

Тэрээһиннээхтик көрсөр иһин

Улуу Октябрь ерөгөйдөөх юбилейа адыс чугаһаата. Бу күнүгэр оройуон бары сельскэй кулуунтарыгар, Культура дьыаларыгар бы-рааһынныкка бөлөмөннү үгөннэһи ытыллар.

Холбоһоттору Культура дьыалыгар юбилейи көрсө ытыллар дьы-һааллар былаан быһыһыһаах олохтоохтук бараллар. Алтынны 18 күнүгэр иһиниҥэ Народнай театр бэйэ-сезонун аһы бэрт тэрээ-һиннээхтик, үөрүүлээх быһыһа-майгыта ааста. Театр режиссера П. И. Моттуев буолаары турар үлэһит-хамнастар тустарынан нөһ-лэһиннээх билиһиннэрдэ. Ол курдук, юбилейга кыан программалаах концерт туруорарга уонна Степан Ефремов «Ини-бин» драматынан быһа тирдэн көрдөрүгө быһаһаһааллар эбит.

Ити кэминтээн артистар П. И. Моттуев туруоруутугар П. А. Ойуунускай «Одоо баарбыт» диэн комедиятынан бастагы хар-тыһынатын оонньоон көрөөччүлэр бичирэбиллэрин ылылар.

Директор М. Д. Сергееваны кытта кэбсэһиниттэн иһиттэххэ, үлэ-хамнас уопсай турута үчүтэй, нөһлэһиннээх араас көрүнү-түк ытыллар эбит. Үлэни билиһит суоҕа улаханым атахтырын бэлэтэһэххэ наада.

Ити курдук культура үлэһиттэ юбилейи көхтөөхтүк, үрдүк тэ-рээһиннээхтик көрсөргө дуудуһаллар.

Д. ДМИТРИЕВ.

БИРИЭМЭНЭН БЭРЭБИЭРКЭЛЭММИТ ДОБОРДОҔУУ

Советскай салаатта ытырыллы-һа доһуу бөһөргөтүү сымалларыгар ыһыһаһы холобуруттан көстөр.

1947 сыллаахха, дойду тутулу-суох буолууну ситисит көмгэр, Индияда сылга баара-суоҕа 1,5 мөлүһөй тонна ыстаап уһаары-лара. Билигин аһаардас Советскай Союз көмөтүнэн тутулуубут Вхи-лантатта металлургическай завод сылга 2,8 мөлүһөй тонна ыстаа-лы биэрэр. Урут иһин баттамыт советскай-индийскэй сөбүлэһиҥэ Вхилантаагы завод уонна эмиэ ССРС көмөтүнэн тутулла турар Бокаротаагы металлургическай комбинат сыллаагы кыамталарын 7 уонна 10 мөлүһөй тоннада тирээрдин көрүлөн турар.

Советскай Союһу кытары биһ-ргэ үлэлээһин, дьэбитэ М. Десан, дьыларыгар дириҥ, хардарыта тутулууга суох буолуу суолунан итэҕэйсигэ олоһулар доһордоһуу санын бөһөргөһүнүгэр көмөлө-һүөдэ.

Бийиҥи аадырыспыт: почтовой индекс 678700. Чурапчы с. Карл Маркс уул. 12. ТЕЛЕФОНАРБЫТ: редактор—91-395, отделлар—91-495, уопсай—91-505.

Аан дойду
ТЕМАТЫГАР
БЭСИЭДЭ

логическай көрдөөһүнүгэр, энерге-тика уонна нефт чинчийи, ыһа-тому оноруу уонна чөҕү хостоо-һун, тыа хаһаайыстыбатын уон-на космическай чинчийилэр кур-дук индийскэй экономика дьолу-һаах салааларыгар сарын-сарын-тап өйөһөн үлэһи сымдылларын иһин дьини хардыһыһыгар санын бөһөргөһүнүгэр көмөлө-һүөдэ.

Ити ордуу уонна аан дойду промышлоһнай һүөдэ.

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета депутатов трудящихся.